

УДК 378.147: 811.111:004.85

Використання електронної системи Moodle при підготовці студентів ВНЗ до складання магістерського іспиту з іноземної мови

The use of Moodle in training of undergraduate students for master's English exam

Курінний О.В. викл. кафедри іноземних мов Сумського національного аграрного університету, Черкасова Т.А., ст.викл. кафедри іноземних мов Сумського національного аграрного університету

Анотація

Данна стаття має на меті визначити особливості використання електронного навчального середовища Moodle при підготовці студентів до ЄВІ при здачі іспиту в магістратуру, визначити її переваги і недоліки. Вища освіта в Україні відповідає міжнародним нормам і є частиною Болонської системи. Це означає, що існує бакалаврат і магістратура. Студенти, які закінчили 4 роки навчання за обраною спеціальністю та успішно склали іспити отримують диплом зі ступенем бакалавр. Після цього етапу існує декілька подальших шляхів. Один із них – це продовження освіти в магістратурі. Коли таке рішення приймається, майбутні магістри можуть стикнутися з наступними викликами. Вже декілька років в Україні набув чинності закон, за яким ті особи, які бажають вступати до ВНЗ для здобуття ступеня магістра, мають складати вступний іспит з англійської мови. Постає питання ефективної підготовки студентів до ЄВІ (єдиного вступного іспиту) та ЕФВВ. Якщо розглядати це питання в контексті студентів денної форми, можна згадати додаткові курси, факультативні заняття, консультації, то щодо студентів-заочників, дистанційної форми навчання це питання залишається відкритим.

В даній ситуації можна дослідити проблему використання електронного середовища Moodle, а саме розробки курсу з іноземної мови, інтегрованого в Moodle, що має на меті підготувати студентів до здачі ЄВІ.

При аналізі актуальних досліджень автори розглядали роботи вчених, які вивчали особливості дистанційного навчання, а також використання комп'ютерних технологій в дистанційній освіті. Однак незважаючи на наявність великої кількості різнопланових робіт з питань дистанційної освіти, а також робіт пов'язаних з використанням Moodle, на сьогодні відсутні наукові роботи та рекомендації щодо використання Moodle для підготовки студентів-бакалаврів до ЄВІ в магістратуру.

Ключові слова: магістратура, Moodle, дистанційна освіта, Е-навчання, віртуальне освітнє середовище

Summary

Higher education in Ukraine meets international standards and is part of the Bologna system. This means that there is a bachelor's and master's degree. Students who have completed 4 years of study in their chosen specialty and have successfully passed the exams receive a bachelor's degree. After this stage, there are several further ways. One of them is to continue the education on the master's level. Once a decision is made, future students may face the following challenges. According to the law of Ukraine, those wishing to enter a magistrate must take the English entrance exam.

In 2019, these are the specialties «Culture and art" (except arts), "Humanitarian sciences" (except specialty "Philology», «Theology", "Social and behavioral sciences", "Journalism", "Management and Administration", "Law", "Catering and service", "Public Administration", "International Relations". Applicants for the specialty "Law" and "International Law" also need to take a single professional entrance examination in law and general educational legal competences. There is a problem of effective training of students for master's entrance exam). If we consider this issue in the context of full-time students, we can mention additional courses, elective classes, consultations, whereas for the part-time, distant students this problem remains unsolved.

In this situation, it is possible to investigate the problem of using the Moodle electronic environment, namely the development of a foreign language course

integrated in Moodle, which aims to prepare students for the passing of master's entrance exam.

Analyzing current scientific researches, the authors considered the works of scientists who studied the features of distance learning, as well as the use of computer technology in distance education.

However, despite the large variety of distance education and Moodle-related work, there are currently no scientific papers or recommendations on how to use Moodle to prepare undergraduate students for master's exam.

The purpose of this article is to identify the features of using the Moodle e-learning environment in preparing students for the master's exam, to identify its advantages and disadvantages.

Key words: magistracy, Moodle, distant learning, E-learning, Virtual Learning Environment.

Постановка проблеми

Як відомо, вища освіта в Україні відповідає міжнародним нормам і є частиною Болонської системи. Це означає, що існує бакалаврат і магістратура. Студенти, які закінчили 4 роки навчання за обраною спеціальністю та успішно склали іспити отримують диплом зі ступенем бакалавр. Після цього етапу існує декілька подальших шляхів. Один із них – це продовження освіти в магістратурі. Коли таке рішення приймається, майбутні магістри можуть стикнутися з наступними викликами. Вже декілька років в Україні набув чинності закон, за яким ті особи, які бажають вступати до ВНЗ для здобуття ступеня магістра, мають скласти вступний іспит з англійської мови [1, с.1]. У 2019 році це спеціальності галузей знань 02 «Культура і мистецтво» (крім мистецьких спеціальностей), 03 «Гуманітарні науки» (крім спеціальності 035 «Філологія», 04 «Богослов'я», 05 «Соціальні та поведінкові науки», 06 «Журналістика», 07 «Управління та адміністрування», 08 «Право», 24 «Сфера обслуговування», 28 «Публічне управління та адміністрування», 29

«Міжнародні відносини». Вступникам на спеціальності 081 «Право» та 293 «Міжнародне право» також треба скласти єдине фахове вступне випробування з права та загальних навчальних правничих компетентностей (ЕФВВ). [1,с.2].

Постає питання ефективної підготовки студентів до ЄВІ (єдиного вступного іспиту) та ЕФВВ. Якщо розглядати це питання в контексті студентів денної форми, можна згадати додаткові курси, факультативні заняття, консультації, то щодо студентів-заочників, дистанційної форми навчання це питання залишається відкритим.

В даній ситуації можна дослідити проблему використання електронного середовища Moodle, а саме розробки курсу з іноземної мови, інтегрованого в Moodle, що має на меті підготувати студентів до здачі ЄВІ

Аналіз останніх досліджень і публікацій

При аналізі актуальних досліджень автори розглядали роботи вчених, які вивчали особливості дистанційного навчання, а також використання комп'ютерних технологій в дистанційній освіті. Теоретичні дослідження дистанційного навчання базуються на роботах С.Архангельського, Ю. Бабанського, С.Гончаренка, М. Махмутова, Г. Костюка, О.Матюшкіна, Н.Гализіної. Окремі аспекти дистанційного навчання досліджували вітчизняні науковці М. Беседіна, Є. Блінов, К. Власенко, В. Гура, Н. Дацун, П. Стефаненко. Проблемами використання електронного навчального середовища Moodle в навчальному процесі займалися науковці А.М. Андреев, А.М. Анісімов, В.Ю. Биков, В.М. Кухаренко, Ю.В. Тріус.

Однак незважаючи на наявність великої кількості різнопланових робіт з питань дистанційної освіти, а також робіт пов'язаних з використанням Moodle, на сьогодні відсутні наукові роботи та рекомендації щодо використання Moodle для підготовки студентів-бакалаврів до ЄВІ в магістратуру.

Мета статті. Данна стаття має на меті визначити особливості використання електронного навчального середовища Moodle при підготовці студентів до ЄВІ при здачі іспиту в магістратуру, визначити її переваги і недоліки

Виклад основного матеріалу.

По-перше, потрібно дати загальну характеристику системі Moodle. Moodle – це система управління змістом сайту. (Content Management System-CMS), спеціально створена для розробки он-лайн курсів викладачами. Такі e-learning системи часто називаються системами управління навчанням (Learning Management Systems) або віртуальними освітніми середовищами (Virtual Learning Environment).

Moodle розшифровується як Modular Oriented Distance Learning Environment

Moodle –це інструментальне середовище для розробки як окремих он-лайн курсів, так і освітніх веб-сайтів. В основу проекту закладена теорія соціального конструктивізму та її використання для навчання. Автор Moodle австралієць Мартін Доугіамас вважає, що головною метою створення системи було створення відмінною від всіх інших вже існуючих на ринку системи, яка б ґрунтувалася на основах пізнавальної психології, де студент є активним суб'єктом, який самостійно створює свою власну систему знань, користуючись доступними йому джерелами [4, с.15]. Роль викладача полягає в тому, щоб мотивувати і підтримувати своїх студентів шляхом підготовки завдань для самостійного опрацювання, оцінювання результатів їх виконання, коригування знань. Відповідно до основ соціального конструктивізму, конструйоване знання найбільш ефективне, коли студенти навчаються в співпраці. Це можливо тоді, коли студент працює в групі, ділиться своїм досвідом і думками, будучи відкритим для досвіду і думок інших. Треба відмітити, що ідея створення цієї платформи виникла у Мартіна Доугіамаса в 1999 році після тривалого досвіду адміністрування комерційної платформи WebCT в Curtin University (Австралія). Moodle був задуманий як інструментарій розширення можливостей викладання, а не як безкоштовна заміна комерційних e-learning систем. Але архітектура та принципи Moodle виявились настільки вдалими, що Moodle отримала визнання світової спільноти.

Цей безкоштовний програмний комплекс за своїми функціональними можливостями, простоті та зручності використання задовольняє більшість вимог, що висуваються до систем електронного навчання.

Moodle пропонує широкий спектр можливостей для повноцінної підтримки процесу навчання у дистанційному середовищі. Важливою характеристикою Moodle є його веб-сайт, який є централізованим джерелом відомостей про систему, а також місцем для співпраці користувачів Moodle. Завдяки цьому Moodle підтримує інтерфейс більше ніж 80 мовами [2, 85]. Система використовується більше ніж у 60 тис. організацій у більш ніж 200 країн світу [2, 87], має 2 млн користувачів, 46 тисяч освітніх порталів та об'єднує більше ніж 300 програмістів.

Moodle має наступні критерії:

- Функціональність – у Moodle є можливість управляти курсами та навчальними групами. Існують форуми, чати. Можливий аналіз активності студентів.
- Стабільність. Високий рівень стійкості роботи системи в різноманітних режимах роботи.
- Надійність. Простота оновлення контенту на базі існуючих шаблонів, захист користувачів.
- Вартість. Система Moodle є повністю безкоштовною.
- Модульність. Матеріал побудований блоками – модулями. Це особливо важливо для модульно – рейтингового навчання.
- Підтримка міжнародного стандарту SCORM.
- Наявність системи перевірки та оцінювання знань в режимі он-лайн.

В цьому ж полягає перевага використання Moodle в конкретному вищому навчальному закладі.

Це надає можливість навчальному закладу:

- Реалізувати модульну організацію навчального процесу за Болонською системою;
- Забезпечити повне науково – методичне забезпечення дисциплін;

- Залучити навчальний заклад до світового науково – освітнього простору;
- Створити власне інтернет – середовище для e-learning;
- Створення системи дистанційної освіти у вузі.

Система Moodle включає в себе повний набір модулів, що надає можливість співпрацювати на рівнях «студент-студент» або «студент-викладач», а саме:

- урок
- семінар
- робочий зошит
- чат
- завдання
- анкета
- опитування
- глосарій
- форум

Moodle дає можливість підключити такі типи модулів:

- елементи курсу
- типи завдань
- блоки
- формати курсів
- звіти по курсах
- звіти адміністратора
- звіти по оцінках
- формати експорту оцінок
- формати імпорту оцінок
- типи питань у тестах
- звіти по тестах.

При розгляді Moodle стають наявні такі переваги його використання. Для викладача Moodle надає можливість мати у зручній структурованій формі навчально-методичний комплекс своєї дисципліни, мати інструмент для

обліку та контролю навчальної діяльності студентів, встановлювати кінцеві терміни виконання роботи з модулями, мати e-learning платформу, що відповідає європейським стандартам організації навчального процесу відповідно до Болонської угоди, використовувати текстові, графічні, аудіо, та відеоматеріали в навчальному процесі, швидко змінювати, коригувати, доповнювати, розширювати навчально-методичні матеріали, мати програми забезпечення, що захищене від небажаного доступу, змін та знищення. Для студентів Moodle дозволяє мати дозвіл до структурованого навчально – методичного комплексу, мати можливість для самотестування і виконання завдань та їх оцінювання не залежно від людського фактору, мати розширений доступ до інтернет – ресурсів, можливість дистанційно вивчити матеріал по дисципліні, достроково здати екзаменаційну сесію. Не дивлячись на таку кількість переваг, система Moodle має і свої певні недоліки. Вона є достатньо складною для користувачів, існують певні витрати на підготовку фахівців витрати на підтримку системи. [4, с.45]

Далі потрібно охарактеризувати, що представляє собою ЕВІ – іспит з англійської мови по тилу ЗНО, до підготовки якого ми пропонуємо використовувати середовище Moodle. Програма ЕВІ створена з урахуванням загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти і відповідає рівням В1 – В2. Об'єктами оцінки є мовленнєва компетентність у читанні, а також мовні лексичні та граматичні компетентності.

Зміст завдань ґрунтується на автентичних зразках літературного мовлення, відповідно до сфер спілкування. Завдання для визначення рівня сформованості іншомовної компетентності в читанні зорієнтовані на різні стратегії: з розумінням основної інформації (ознайомлювальне читання), повної інформації (вивчальне читання) та пошук окремих фактів (вибіркове читання). Тексти для читання можуть містити певну кількість незнайомих слів: до 5 % для ознайомлювального читання, до 3% для вивчального та вибіркового читання. За кожним текстом слідує тест, в якому оцінюється уміння студентів

розуміти прочитаний текст, відокремлювати ключеву інформацію, узагальнювати зміст прочитаного, робити висновки.

В даному блоку завдань від студента вимагають наступні мовні компетенції:

- Читати текст і визначати його мету, ідею;
- Читати та виокремлювати необхідні деталі з текстів різних типів;
- Диференціювати основні фактори;
- Розуміти точку зору авторів тексту;
- Переглядати текст з метою пошуку необхідної інформації для виконання певного завдання;
- Визначати структуру тексту і розпізнавати логічні зв'язки між його частинами;
- Встановлювати значення незнайомих слів здогадуючись на основі схожості з рідною мовою.

Друга частина ЕВІ називається використання мови. Мета цього блоку полягає у виявленні рівня сформованості мовленнєвих і мовних граматичних та лексичних компетентностей студента. Так лексичний мінімум кандидата повинен складати 2500 лексичних одиниць відповідно до тематики тексту.

Всі тексти в ЕВІ можна поділити на 3 окремих групи.

По – перше, це завдання на встановлення відповідностей (matching). У такого типу завдання пропонується підібрати заголовки до окремих параграфів тексту. Параграфи можуть являти собою цілий текст або бути уривками з різних текстів. Як правило в такого типу завдання пропонується більш заголовків ніж існує параграфів для того щоб більше ускладнити завдання.

- Завдання з вибором однієї правильної відповіді (multiple-choice test). Ці завдання передбачають тест після тексту, в якому не поставлене до тексту питання пропонується відповіді. Як правило, варіантів 4, і лише один з них вірний, як можна зрозуміти по назві цього типу текстів.

- Завдання на заповнення пропусків у тексті (gap filling). В такого типу завданнях спочатку йде текст, в якому є пропуски. Після тексту пропонується слова /словосполучення/ речення/ частини речень, якими потрібно заповнити

текст за змістом. Як правило таких речень , частин речень пропонується на 2-3 більше ніж є пропусків в тексті.

- 4 тип Use of English. Поєднує в собі gap fill та multiple choice Виникає резонне запитання: чи можливо розмістити в середовищі Moodle завдання саме цих типів, щоб студенти могли готуватися до ЄВІ в умовах наближених до реальних. Давайте розглянемо які можливості в плані тестів надав нам це середовище.

В Moodle вживаються описанні нижче типи тестових питань

- Множинний вибір (студенту задається запитання і пропонується декілька варіантів, з яких він повинен відмітити ті, які вважає правильними. Є два різновиду питань цього типу:

- тільки з однією правильною відповіддю;
- з однією або декількома правильними відповідями.

Як бачимо цей тип питань в Moodle ідеально підходить до ЄВІ блоку «Читання», завдання з вибором однієї правильної відповіді.

- Альтернативне запитання (Вірно / невірно). Відповідь на це запитання студент вибирає з двох варіантів Вірно /Невірно. Такого типу завдань немає в ЄВІ.

- Числове питання Відповіддю на це питання є число, як студент повинен ввести з точністю, яка задана викладачем. Такого типу запитання немає в ЄВІ, оскільки такі запитання розраховані для точних наук.

- Питання, що обчислюється. Схоже на числове запитання, але викладач задає питання не у вигляді числа, а у вигляді формули. За вже зазначеної причини не підходить для ЄВІ.

- Вложене запитання. Це зручний засіб, який дозволяє викладачу довільним чином конструювати тестові запитання, залишаючи поле для введення відповідей типів Множинний вибір, Коротка відповідь та Числове запитання в текст питання. Цей тип запитання ідеально підходить до секції ЄВІ «Use of English» (використання англійської), де поєднується заповнення пропусків та множинний вибір.

- Відповідь на відповідність

Викладач дає перелік запитань і відповідей на них. Студент повинен знайти правильну відповідь між запитанням та відповіддю.

- Коротка відповідь

Відповіддю на питання + слово чи коротка фраза, яку студент набирає на комп'ютері.

- Довільне запитання. Це засіб, що дозволяє довільним чином обирати до включення в текст питання, що є в даній категорії. Довільне запитання не містить власної учбової інформації, це лише ссилка на інші питання в категорії.

Ессе. У відповіді на це запитання студент повинен ввести правильну відповідь.

Це єдиний тип запитання, який потребує оцінювання

Висновки

Як бачимо середовище Moodle дозволяє повністю відобразити запитання, що є у EBI. Таким чином Moodle являє собою доволі зручний та ефективний засіб для підготовки бакалаврів, особливо які навчаються на дистанційному навчанні, до EBI. Перспективою є використання середовища Moodle для підготовки до іспитів типу ЗНО. Це може бути як реальне ЗНО після закінчення загальноосвітньої школи, так і подальші спеціалізовані іспити вибудовані по типу ЗНО у випадках, коли неможливо заняття зі студентом тет-а-тет (студенти-заочники, дистанційна форма, індивідуальний графік тощо)

Література

1. Наказ про затвердження програми вступного випробування №411 від 28.03.19. [nakaz-MON-vid-28.03.2019-411.pdf](#)
2. Анісімов А.М. Работа в системе дистанционного обучения Moodle. Харьков. ХНАГХ.2009.
3. Загальна характеристика тексту з англійської мови Єдиного вступного іспиту у 2019 році. На навчання для здобуття ступеня магістра на основі здобутого ступення вищої освіти (освітньо-кваліфіційного рівня спеціаліста [Testportal.gov.ua//wp-content/uploads/2019/05/haraktery](http://Testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/haraktery)
4. Система електронного навчання ВНЗ на базі Moodle: Методичний посібник Ю. В. Триус, І. В. Герасименко, В. М. Франчук. – Черкаси, 2012 р. 220 с.
5. Смолянко Ю. М. Використання електронного навчального середовища Moodle під час підготовки майбутніх вихователів ДНЗ «Молодий вчений №4 (44) квітень, 2017 р. с 460-464